

1999-08-13

Dnr 98:2857

Regeringen
Utbildningsdepartementet

Ett nationellt indikatorsystem för barnomsorg och skola

1. Regeringsuppdraget

I regeringens skrivelse *Utvecklingsplan för förskola, skola och vuxenutbildning – kvalitet och likvärdighet* (1996/97:112), anges regeringens intentioner vad avser insatser för att stärka kvalitetsutvecklingen inom barnomsorg och skola. Tre utvecklingsområden pekas ut:

- Alla skolor och kommuner skall årligen göra kvalitetsredovisningar.
- Nationella kvalitetsgranskningar av skolan/förskolan skall göras av statliga utbildningsinspektörer.
- En vidareutveckling av nationella indikatorer och kvalitetsmått skall göras.

I avsnittet om indikatorer anknyts det kommande utvecklingsarbetet vad avser kvalitetsindikatorer till Skolverkets ansvar för det nationella uppföljningssystemet. Den nationella uppföljningsinformationen skall svara mot skolhuvudmännens behov liksom det nationella behovet av information. I planen framhålls att uppföljningssystemet skall utvecklas för att tillgodose även det lokala (personal och föräldrar) behovet av aktuell, relevant information. I planen påpekas att utvecklingen av indikatorer och kvalitetsmått inte får innebära en ökad uppgiftsskyldighet för kommunerna. För att klara detta bör utvecklingsarbetet inriktas mot att uppgifter som beskriver utbildningssystemet i kvantitativa termer begränsas till förmån för uppgifter om kvalitet och resultat.

Kvalitetsindikatorerna återkommer även i ett separat avsnitt i *Regleringsbrev för budgetåret 1998*, under rubriken Uppföljning, utvärdering, kvalitetssäkring och tillsyn. Där anges:

”Skolverket skall i samråd med kommunsektorn utveckla och effektivisera det nationella uppföljningssystemet så att det på ett mer effektivt sätt återspeglar utvecklingen samt utveckla metoder och kriterier för kvalitetsgranskning av skolornas och vuxenutbildningens verksamhet och resultat.

1999-08-12

Skolverket skall utveckla indikatorer som belyser kvalitetsutvecklingen inom såväl barnomsorg som det obligatoriska skolväsendet och de frivilliga skolformerna.”

I *Regleringsbrev för budgetåret 1999* anges till sist under återrapportering, att Skolverket skall redovisa vilka indikatorer som utvecklats för att belysa kvalitetsutvecklingen inom de olika verksamhetsformerna. Skolverket skall årligen den 15 augusti redovisa en samlad analys av kvalitetsutvecklingen.

2. Underlaget

Skolverket redovisar härmed såväl uppdraget att ta fram ett nationellt indikatorsystem, som uppdraget att ta fram och redovisa en samlad analys av kvalitetsutvecklingen 1999.

Återrapporteringen till regeringen består av två delar. Del 1 utgörs av rapporten Ett nationellt indikatorsystem för barnomsorg och skola. I rapporten presenteras dels de grundläggande perspektiv och ett antal principer som lagts till grund för Skolverkets utvecklingsarbete, dels indikatorsystemets struktur och omfattning. I bilagor presenteras kvalitetsindikatorer för förskola, grundskola och gymnasieskola.

Del 2 utgörs av rapporten Kvalitetsutveckling i svensk barnomsorg och skola 1999. Rapporten innebär ett första försök att på nationell nivå göra en presentation av svensk barnomsorg och skola ur ett kvalitetssäkringsperspektiv.

3. Fortsatt utveckling och implementering

Skolverket vill poängtera att utformningen av ett stort nationellt kvalitetsindikatorsystem med inriktning mot kvalitetsredovisning och stora öppna, offentliga system som det som här presenteras innebär omfattande utvecklingsaktiviteter liksom implementeringsarbete i stor skala. I nuvarande skick är systemet ännu att betrakta som ett utvecklingsarbete och bör därför testas i praktiken innan det implementeras.

Skolverket avser att under hösten 1999 genomföra en utprovning av systemet. Under förutsättning att regeringen ger Skolverket i uppdrag att införa systemet, enligt de principer och riktlinjer som anges i förslaget, kan implementeringsarbetet påbörjas under år 2000.

Ulf P Lundgren

Generaldirektör

I ärendets handläggning har även avdelningschefen Staffan Lundh, enhetschefen Oscar Öquist och undervisningsråden Maria Nauwelaertz de Agé och Christian Lundahl deltagit.

1999-08-12

Dnr 98:2857

Ett nationellt kvalitetsindikatorsystem för barnomsorg och skola

1. Regeringsuppdrag

I regeringens skrivelse *Utvecklingsplan för förskola, skola och vuxenutbildning – kvalitet och likvärdighet* (1996/97:112), anges regeringens intentioner vad avser insatser för att stärka kvalitetsutvecklingen inom barnomsorg och skola. Tre utvecklingsområden anges:

- Alla skolor och kommuner skall årligen göra kvalitetsredovisningar.
- Nationella kvalitetsgranskningar av skolan/förskolan skall göras av statliga utbildningsinspektörer.
- En vidareutveckling av nationella indikatorer och kvalitetsmått skall göras.

I avsnittet om indikatorer anknyts det kommande utvecklingsarbetet vad avser kvalitetsindikatorer till Skolverkets ansvar för det nationella uppföljningssystemet. Den nationella uppföljningsinformationen skall svara mot skolhuvudmännens behov liksom det nationella behovet av information. I planen framhålls att uppföljningssystemet skall utvecklas för att tillgodose även det lokala (personal och föräldrar) behovet av aktuell, relevant information. I planen påpekas att utvecklingen av indikatorer och kvalitetsmått inte får innebära en ökad uppgiftsskyldighet för kommunerna. För att klara detta bör utvecklingsarbetet inriktas mot att uppgifter som beskriver utbildningssystemet i kvantitativa termer begränsas till förmån för uppgifter om kvalitet och resultat.

Vidare framgår av planen att kvalitetsredovisningar och/eller indikatorer bör innehålla information om:

- resultat i fråga om kunskaper, sociala eller andra mål,
- barns/elevs rätt till en bra utbildning,
- barns/elevs och föräldrars inflytande, ledningsfrågor, hur barns/elevernas arbete organiseras,
- resurserna (personella) samt
- undervisningsprocessen och arbetssätten.

Kvalitetsindikatorerna återkommer även i ett separat avsnitt i *Regleringsbrev för budgetåret 1998*, under rubriken Uppföljning, utvärdering, kvalitetssäkring och tillsyn. Där anges:

1999-08-12

”Skolverket skall i samråd med kommunsektorn utveckla och effektivisera det nationella uppföljningssystemet så att det på ett mer effektivt sätt återspeglar utvecklingen samt utveckla metoder och kriterier för kvalitetsgranskning av skolornas och vuxenutbildningens verksamhet och resultat.

Skolverket skall utveckla indikatorer som belyser kvalitetsutvecklingen inom såväl barnomsorg som det obligatoriska skolväsendet och de frivilliga skolformerna.”

I *Regleringsbrev för budgetåret 1999* anges till sist under återrapportering, att Skolverket skall redovisa vilka indikatorer som utvecklats för att belysa kvalitetsutvecklingen inom de olika verksamhetsformerna. Skolverket skall årligen den 15 augusti redovisa en samlad analys av kvalitetsutvecklingen.

1999-08-12

2. Nationellt indikatorsystem – principiella ställningstaganden

Vid utformningen av ett nationellt kvalitetsindikatorsystem måste ett grundläggande perspektiv och ett antal principer läggas till grund för arbetet och ett antal vägval göras. Nedan följer en kort presentation av det perspektiv som legat till grund för arbetet och de principiella vägval Skolverket har gjort.

Begreppet kvalitet

Begreppet kvalitet är sällsynt mångtydigt. Begreppet har olika betydelser i olika språk vilket skapar översättningsproblem. Inom samma språk har begreppet olika betydelser i vardagligt språk (ett objekts goda egenskaper) eller som teknisk term (uppfyllda krav enligt specifikation). Begreppet är på glid inte minst för att kvalitet används som förstärkningsord, med oklar innebörd, i många sammanhang.

För att skapa tydlighet i Skolverkets arbete har vi försökt definiera begreppet. Diskussioner och definitioner av kvalitet inom barnomsorg och skola bör utgå ifrån de *mål och krav* som gäller för verksamheten samt de *villkor och förutsättningar* som gäller för verksamhetsområdet.

I läroplaner och kursplaner anger mål att sträva mot den önskade kvalitetsutvecklingen i skolan, den grundläggande inriktningen som skolans arbete skall ha. Kvalitet i förhållande till strävansmålen blir då i vilken utsträckning skolan och förskolan arbetar i riktning mot, och lyckas i sitt arbete med, dessa mål. Kvalitet i förhållande till mål att uppnå bör bedömas efter i vilken utsträckning eleverna når eller överträffar målen.

Med nuvarande reglering av barnomsorgens och skolans verksamhet är det också rimligt att tala om kvalitet i förhållande till nationellt angivna förutsättningar för skolans och barnomsorgens verksamhet t ex personalkompetens och ledningskompetens. Det är också rimligt att tala om kvalitet i relation till verksamhetens utformning d vs den pedagogiska processen.

Skolverket har tillsvidare lagt fast, att kvalitet inom barnomsorg och skola är en samlingsbeteckning för hur väl verksamheten

- uppfyller nationella mål,
- svarar mot nationella krav och riktlinjer,
- uppfyller andra uppsatta mål, krav och riktlinjer, förenliga med de nationella samt
- kännetecknas av en strävan till förnyelse och ständiga förbättringar utifrån rådande förutsättningar.

1999-08-12

Begreppet indikator

Definitionen på vad en indikator är varierar. I äldre ordböcker står begreppet för ett tekniskt mätinstrument. Senare tiders ordböcker säger att en indikator ”anger, pekar ut något, mer eller mindre exakt”. Gemensamt för olika forskares syn på indikatorer är att de är statistiska mått som anger läget eller ”hälsan” i systemet – om man så vill kan man kalla det för systemets kvalitet. Indikatorer kan aldrig ge en fullständig beskrivning av något utan deras värde ligger i att ge en snabb överblick, en ”fingervisning”.

Kvalitetsindikatorer utgör specificerade *kännetecken* på kvalitet. Sammantagna (i indikatorsystem) säger indikatorerna något väsentligt om en helhet, t.ex. skolans kvalitet.

Ett utvecklingsverktyg

Av regeringsuppdraget följer att ett system för kvalitetsindikatorer syftar till att belysa kvalitetsaspekter i barnomsorgs- och skolektorn med det yttersta syftet *att bidra till utveckling av kvaliteten* i kärnverksamheten. Ett nationellt kvalitetsindikatorsystem bör därmed ses som ett nationellt utvecklingsinstrument med syfte att påverka den lokala skolutvecklingen. Detta innebär att indikatorsystemet skall kunna användas på alla nivåer i utbildningssystemet, dvs på verksamhetsnivå i barnomsorg och skola, på skolhuvudmannanivå och på nationell nivå. Kravet är att systemet skall ge relevant information på samtliga nivåer i systemet men framför allt för de direkt verksamhetsansvariga. Detta i sin tur innebär att information som tas fram på verksamhetsnivå skall gå att lägga samman till en kommunal bild som i sin tur kan aggregeras till nationella data.

Uppföljningsprinciperna vägledande

I regeringsuppdraget anknyts utvecklingen av nationella indikatorer till det nationella uppföljningssystemet, vilket tydliggör viktiga principer för det fortsatta arbetet.

Skolverket har allt sedan sin tillkomst gett uppföljningsbegreppet följande innebörd. Uppföljning är att studera förverkligandet av fattade beslut. Detta innebär att uppföljning sker *över tid* och innebär en fortlöpande *beskrivning* av verksamheten. Uppföljning innebär vanligtvis *mätning* som ger kvantitativ information. Uppföljning syftar till att ge en *samlad bild* av verksamheten. Uppföljningens innehåll skall *härledas ur beslut* som fattas av verksamhetsansvariga.

Syftet med uppföljningsinformation är således att ge ett sakligt faktaunderlag för skoldiskussionen. Uppföljningsinformation är med andra ord deskriptiv. Uppföljningssystemet har gett information dels på nationell nivå, dels på kommunal nivå i form av ett omfattande antal jämförelsetal per kommun och skolform. Insamling och presentation av den nationella uppföljningsinformationen har strukturerats enligt principen Förutsättningar – Process/verksamhet – Resultat. Dessa grundläggande principer för det nationella uppföljningsarbetet har också varit vägledande för arbetet med ett

1999-08-12

nationellt kvalitetsindikatorsystem. Uppföljningsprinciperna innebär dessutom att ett nationellt indikatorsystem i största utsträckning bör göras enkelt och robust så att det kan stå sig över tiden.

Målstyrningens huvudproblem

Om indikatorsystemet är ett utvecklingsverktyg för utveckling av kvaliteten i utbildningssystemet, vilka är då skolans institutionella huvudproblem? Skolverket har under de senaste åren i en rad olika rapporter påpekat att det enskilt största problemet för att förverkliga en nationellt mål- och resultatstyrd svensk skola är *kommunernas bristande uppföljning, utvärdering och styrning av den egna verksamheten*. Dessa brister i det kommunala ansvarstagandet har uppenbarats i en rad nationella tillsynsinsatser, uppföljningar och utvärderingar. Senast har de statliga utbildningsinspektörerna i en kvalitetsgranskning redovisad i januari i år (Skolverkets rapport nr 160) återigen påvisat detta problem. I rapporten pekar inspektörerna på lärarnas och skolledarnas bristande dokumentation av det egna arbetet vilket leder till bristande egenkontroll av verksamheten på skolnivå. Det i sin tur resulterar i en bristande kommunal tillsyn och uppföljning av måluppfyllelse och kvalitetsutveckling.

Bristen på eget empiriskt underlag utgör ett stort hinder för en professionellt självkritisk diskussion på skolenhetsnivå och på kommunnivå. Det nationella kvalitetsindikatorsystemet syftar genom sin utformning till att ge personalen på förskolor och skolor ett verktyg som bidrar till en professionell värdering och dokumentation av det egna arbetet. En värdering och dokumentation av verksamheten som kan göras offentlig och öppen för en bredare diskussion.

Skolverket har under en följd av år aktivt arbetat med olika stödinsatser, bl.a. inom ramen för ett flerårigt handlingsprogram, för att stärka kommunernas kompetens inom området egenkontroll och styrning. Förbättringar har skett men ytterligare statliga insatser är nödvändiga.

Anknytning till kvalitetsredovisningarna

Ett viktigt steg har redan tagits för att få till stånd en stärkt kvalitetskontroll och ökad måluppfyllelse i den svenska skelsektorn. Genom reglering i regeringens förordning, SFS 1997:702, och Skolverkets allmänna råd, 1999:1, skall nu alla skolor och kommuner årligen och skriftligen sammanställa en kvalitetsredovisning. Denna redovisning skall innehålla en bedömning av verksamhetens måluppfyllelse och förslag till hur måluppfyllelsen skall öka i den egna verksamheten.

Kvalitetsredovisningarna innebär ett ökat krav på dokumentation av det egna kvalitetssäkringsarbetet. Kvalitetsredovisningarna blir i framtiden ett viktigt underlag för att öka insyn och jämförelser och påverka utvecklingsdiskussioner på tre plan, i skolan eller kommunen, i den offentliga skoldebatten och som underlag för dialogen mellan staten och kommuner och skolor.

1999-08-12

I och med utvecklingen av det nationella kvalitetsindikatorsystemet tar Skolverket nu ytterligare ett steg för att stödja förskolor, grundskolor (inkl. förskoleklass), gymnasieskolor och vuxenutbildningsenheter i deras arbete med att utveckla kvaliteten i verksamheten. Indikatorsystemet är således ett utvecklingsverktyg vars inriktning och innehåll är utformat för att *stödja och underlätta skolors och kommuners arbete med de årliga kvalitetsredovisningarna och med kvalitetsbedömningar av motsvarande slag för förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg.*

Internationella hänsyn

Ett nationellt indikatorsystem kan inte utvecklas enbart med beaktande av rent nationella perspektiv och behov. Beroende på Sveriges åtaganden gentemot OECD och anslutningen till EU ställs krav på landets system för att klara redovisning av nyckeltal och data till internationella komparativa studier av olika slag. OECD:s mångåriga utvecklingsarbete med indikatorsystemet som redovisas periodiskt i publikationen *Education at a Glance* är det mest kända exemplet. Sverige och Skolverket har i detta utvecklingsarbete spelat en mycket aktiv roll.

Det pågår för närvarande även ett arbete inom ramen för Working Committee om Quality Indicators, European Commission. Skolverket har bidragit med synpunkter rörande ett tänkt system samt redovisat vårt förslag till struktur. Den grundstruktur som kommittén föreslår är Input, Process och Outcomes vilket i stort överensstämmer med den struktur Skolverket nu lagt fast för det svenska indikatorsystemet.

Det är nödvändigt att även i fortsättningen aktivt följa och delta i detta internationella utvecklingsarbete inom nyckeltals-/indikatorområdet, för att upprätthålla beredskap för förändring och viss anpassning. Sverige har för närvarande inte några problem med att från uppföljningssystemet ta fram och leverera data till Eurostat eller OECD.

Slutsatser och sammanfattande krav på indikatorsystemet

Det nationella kvalitetsindikatorsystem som Skolverket utvecklar

- är ett verktyg för utveckling av barnomsorg och skola,
- skall användas primärt på förskole-/skolenhetsnivå men kunna brukas också på huvudmannanivå och nationell nivå,
- skall möjliggöra insyn och jämförelser samt
- skall svara mot följande krav:
  - indikatorerna skall vara policyrelevanta
  - indikatorerna skall vara tydliga och enkla
  - indikatorerna skall vara kopplade till nationella måldokument.

Indikatorsystemet kommer att till stora delar utformas som ett verktyg för självvärdering på verksamhetsnivå. Ett sådant verktyg kan ge ett bra underlag för skolornas och förskolornas kvalitetsbedömningar och stimulera den pedagogiska debatten. Genom detta skall utvecklingen i

1999-08-12

kärnverksamheten stimuleras. Systemet skall, fullt utvecklat, vara öppet. Förskolors och skolors bedömningar av kvaliteten skall finnas tillgängliga för alla intressenter vilket ökar möjligheterna till insyn.

Denna inriktning mot att skapa ett utvecklingsverktyg framför allt för enhetsnivån (skolor och förskolor) innebär att Skolverket inte har valt att inrikta utvecklingsarbetet mot att ta fram ett förenklat nyckeltalssystem. Vi har valt att inte göra ett system bestående av ett minimalt antal nyckeltal lämpliga för internationella studier med fokus på överblick och jämförelse. Nyckeltal finns redan inom ramen för det nationella uppföljningssystemet, vilka fram till nu har fyllt hittillsvarande nationella behov vad avser rapportering till internationella studier eller nationell överblick på systemnivå.

1999-08-12

3. Indikatorsystemets struktur

Skolverket har tagit del av en stor mängd studier som gjorts inom indikatorområdet, såväl svenska studier som internationella och även studier avseende andra politikområden och verksamhetsformer. Den struktur som nu tills vidare lagts fast för det nationella indikatorsystemet inom barnomsorgs- och skelsektorn överensstämmer med en del av dessa. Grundstrukturen för det svenska nationella indikatorsystemet är **Förutsättningar - Process - Måluppfyllelse.**

Empiri till indikatorsystemet

Empirin för att underhålla det nationella indikatorsystemet kommer att tas från två olika källor. Indikatorerna kommer att bestå

- dels av **kvantitativa** data som kan hämtas från kommunernas administrativa system, på samma sätt som uppföljningsinformationen idag tas in via SCB,
- dels av **kvalitativa** data i form av bedömningar i fyra skalsteg som görs av personalen på förskolor/skolor.

Försörjningen av empiri kopplat till systemets struktur kommer att tillgodoses på följande sätt:

- Indikatorer avseende *förutsättningarna* består huvudsakligen av kvantitativa data inhämtade via de reguljära insamlingarna av nationella uppföljningsdata men även bedömningar av kvaliteten i fyra skalsteg ingår (se nedan).
- Indikatorer för *processen* består av bedömningar av kvaliteten i fyra skalsteg genomförd av personalen på förskolor och skolor. Bedömningen skall visa hur skolan arbetar för att förverkliga de nationella målen. Skalan har följande nivåer:
  - 1 Otillfredsställande
  - 2 Något bristfällig
  - 3 Bra
  - 4 Mycket bra
- Indikatorer rörande *måluppfyllelse* består av båda slagen av indikatorer. Indikatorer för strävansmålen inhämtas i form av bedömningar enligt de fyra skalstegen medan indikatorer för uppnåendemål inhämtas genom kvantitativa data insamlade via det nationella uppföljningssystemet.

En hel del av uppgifterna rörande förutsättningar och till stor del även när det gäller verksamhetsmålen finns redan tillgängliga inom ramen för det nationella uppföljningssystemet. Många av dessa har mer karaktären av analysvariabler än konkreta indikatorer på kvalitet. Skälet till att vi ändå

1999-08-12

valt att ta med dem i indikatorsystemet är att de, i sig eller tillsammans med annan information, kan bidra till att förklara utfall för övriga delar av indikatorsystemet.

Om målet att inte öka uppgiftslämnarbördan på kommuner och skolor skall nås är det viktigt att använda redan befintliga system och data för insamling. Att hämta information från befintliga administrativa system är också mest kostnadseffektivt och en garanti för kvalitet i data.

När det gäller empiri för att bedöma kvaliteten i undervisningsprocesserna på skolnivå har vi i dag i det nationella uppföljningssystemet inte tillgång till denna typ av kvalitativa data. Skolverket har gjort bedömningen att det vare sig är lämpligt eller möjligt att, till en rimlig kostnad för staten och kommunerna, samla in denna typ av kvalitativa data med god kvalitet inom ramen för en strikt reglerad nationell statistikinsamling som är obligatorisk för alla skolhuvudman.

Skolverkets uppfattning är att bedömningarna i de fyra skalstegen skall göras av skolorna/förskolorna själva eller genom att förskolor/skolor bedömer varandra. Som hjälp för att göra dessa bedömningar skall förskolor/skolor, för varje indikator, få tillgång till en bruksanvisning/vägledning för hur de fyra skalstegen skall användas.

Verktyg för självvärdering och resultatpresentation

Skolverket har även för avsikt att ta fram ett tekniskt stöd som skolor/förskolor kan använda för att dokumentera sina bedömningar av verksamheten och som också ger möjligheter att jämföra sig med andra. Det bör också göra det möjligt för föräldrar, allmänhet, massmedia m.fl. att kunna göra önskade jämförelser.

I Skolverket pågår för närvarande ett projekt som syftar till att summera och presentera skolans resultat. Ett internetbaserat system diskuteras och detta system borde även kunna innehålla kvalitetsindikatorerna. Systemet skulle således kunna rymma dels information som skolor/förskolor lägger in (kvalitetsbedömningar avseende processen, bedömningar rörande strävansmålen mm.), dels resultatinformation som Skolverket lägger in som t.ex. provresultat, betyg mm. När det gäller förutsättningarna kan de innehålla både sådant som skolorna/förskolorna lägger in och sådant som Skolverket lägger in. (Eventuellt kan skolornas/förskolornas inmatning i detta system i framtiden ersätta en del av uppgiftslämnandet till SCB.)

Den nationella redovisningen

Eftersom det nationella indikatorsystemet är skapat som ett utvecklingsinstrument framför allt för *förskole- och skolenhetsnivån* bör indikatorerna vara relativt heltäckande i relation till de nationella måldokumenterna. De områden som särskilt lyfts fram i läroplaner, kursplaner och allmänna råd och som staten utifrån tillsyner, uppföljningar och utvärderingar vet inte alltid håller tillräckligt hög kvalitet bör styras

1999-08-12

indikatorområdena. Frågor som vi erfarenhetsmässigt vet har betydelse för kvalitetsutvecklingen i förskola och skolverksamhet liksom för enskilda elevers möjligheter att nå målen bör också styra indikatorområdena liksom kunskaper och erfarenheter av verksamheternas kvalitetsutveckling. Som utvecklingsverktyg finns det således mycket som talar för ett omfattande system med många indikatorområden och många indikatorer.

Denna omfattning minskar dock systemets möjligheter att fokusera och skapa överblick på kommunal och nationell nivå. Indikatorers yttersta syfte kan sägas vara att om man nu inte kan mäta allt väsentligt; vad bör man då mäta för att ändå få en bild av det komplexa? För att klara dessa motstridiga krav bör den nationella kvalitetsredovisningen begränsas genom att vissa indikatorområden och indikatorer ej medtas i redovisningen. För att välja ut de väsentligaste indikatorområdena kan följande utgångspunkter användas:

- de indikatorområden som föreslås ingå i EU:s indikatorsystem bör finnas med
- de indikatorområden som staten (regeringen, Skolverket) anser vara viktiga, utifrån resultat av tillsyn, uppföljningar och utvärdering bör vara med. Exempel på sådana är de som rör värdegrunden, mobbning, pedagogiskt ledarskap mm.

För den nationella redovisningen av kvalitetsutvecklingen krävs även ett antal överväganden om hur information om de enskilda förskole- och skolenheternas kvalitet och resultat kan transformeras till en nationell bild. En sådan kan, för de olika indikatorområden som valts ut, bestå av en övergripande bedömning av kvalitetsutvecklingen ('läge' och 'riktning') men också av någon form av spridningsmått för att belysa den variation som finns inom sektorn. För att lyckas med detta måste strategier utvecklas för hur sammanvägningar av olika förskolor/skolors kvalitetsbedömningar till en nationell resultatbild skall göras.

Det är inte nödvändigt, och eventuellt inte heller önskvärt, att samla in information från alla kommuner och enheter för att ge en nationell bild av kvalitetsutvecklingen. Detta kan lösas genom ett **urvalsförfarande** där ett antal kommuner och/eller förskolor och skolor åläggs lämna uppgifter/bedömningar.

Det fortsatta utvecklingsarbetet och kontakterna med olika intressenter på den kommunala och nationella nivån får visa vilka avgränsningar som skall göras.

Grundstruktur

Nedan redovisas strukturen för ett svenskt nationellt kvalitetsindikator-system. Grundstrukturen är **Förutsättningar – Process – Måluppfyllelse**. Med "Nationell redovisning" avses de områden som Skolverket avser ha

1999-08-12

som underlag i Skolverkets årliga nationella kvalitetsredovisning. Vidare redovisas i separat kolumn de delområden som finns med i nuvarande förslag till innehåll i ett EU-system. Vissa justeringar i strukturen kommer sannolikt att behöva göras i systemet, dels i samband med utprovning och vidareutveckling av systemet, dels som konsekvenser av utvecklingen av EU:s indikatorsystem.

	Indikator-systemet	Nationell redovisning	EU
FÖRUTSÄTTNINGAR			
A Utbildningsmöjligheter			
A1 Utbud	X	-	-
A2 Närhet	X	-	-
B Personal			
B1 Täthet	X	X	X
B2 Kontinuitet	X	X	X
B3 Utbildning	X	X	X
B4 Kompetensutveckling	X	-	-
C Eleverna			
C1 Bakgrund	X	-	-
C2 Förkunskaper/behov	X	X	X
D Kostnader			
D1 Totala kostnader	X	X	X
D2 Fördelning av kostnader	X	X	X
E Materiella resurser			
E1 Innemiljön	X	X	X
E2 Utemiljön	X	-	-
E3 Läromedel/pedagogiska hjälpmedel	X	X	X
PROCESS			
F Arbetsformer och arbetsmiljö			
F1 Barns/elevs medverkan och inflytande	X	X	X
F2 Barns/elevs personliga och sociala utveckling	X	X	-
F3 Det pedagogiska arbetet	X	-	-
F4 Stöd till barn/elever med särskilda behov	X	X	-
F5 Pedagogiskt utnyttjande av den fysiska miljön	X	-	-
F6 Samverkan mellan skola och hem	X	X	X
F7 Samspel personal/elever	X	X	X
F8 Personalsamverkan	X	X	X
F9 Samverkan mellan skol-/verksamhetsformer	X	-	-
F10 Samverkan med arbetsliv och samhälle	X	X	X
F11 Elevernas arbetsmiljö (inkl. mobbning mm)	X	X	-
F12 Personalens arbetsmiljö (inkl. mobbning mm)	X	-	-
F13 Rättssäkerhet	X	-	-
G Styrning och ledning			
G1 Måldokument	X	X	-
G2 Rektorns ansvar och skyldigheter	X	X	-
G3 Ansvar, beslut och handläggning	X	-	-
H Kvalitetskontroll/utveckling			
H1 Kontroll av verksamheten	X	X	X

1999-08-12

	Indikator- systemet	Nationell redovisning	EU
H2 Kvalitetsutveckling	X	X	X
MÅLUPPFYLLELSE			
I Verksamhetsmål			
I 1 Värdegrundsmål, social och personlig utveckling	X	X	X
I 2 Övergripande kunskapsområden	X	X	X
I 3 Samlat resultat	X	X	X
I 4 Resultat i enskilda ämnen	X	X	X
J Utbildningsmål			
J 1 Genomströmning i grundskolan	X	X	X

Förslaget ovan avser grundskolan men samma grundstruktur är tänkt att användas för alla verksamhetsformer (förskola, förskoleklass, grundskola mm.) men med de anpassningar som är nödvändiga. I sammanställningen redovisas endast namn på delområden - indikatorområden. För vart och ett av indikatorområdena finns en eller flera indikatorer (se bilaga 1-3).

1999-08-12

4. Plan för fortsatt arbete inkl. utprovning

Skolverket vill poängtera att utformningen av ett stort nationellt kvalitetsindikatorsystem med denna inriktning mot kvalitetsredovisning och stora öppna och offentliga system som det som här presenteras innebär omfattande utvecklingsaktiviteter liksom implementeringsarbete i stor skala. I nuvarande skick är alltså systemet ännu att betrakta som ett utvecklingsarbete och bör därför testas i praktiken innan det implementeras.

Skolverket avser att under hösten 1999 genomföra en utprovning av systemet. Under förutsättning att regeringen ger Skolverket i uppdrag att införa systemet, enligt de principer och riktlinjer som anges i denna promemoria, kan implementeringen påbörjas under år 2000.

Skolverket har under våren 1999 varit i kontakt med fackliga företrädare för lärarna (Läraryrket samt Lärarnas riksförbund), Svenska kommunförbundet samt med Skolverkets kommunala referensgrupp för skolekonomiska frågor för att inhämta deras synpunkter på vårt förslag till struktur och innehåll i systemet liksom dess användbarhet. Samtliga har varit positiva till att ett system tas fram. Det föreslagna systemet kan komma att påverka skolors och förskolors arbete med kvalitetsutveckling. För att få fram ett system som accepteras av kommunerna och som överlever på lång sikt är det nödvändigt att det fortsatta utvecklingsarbetet bedrivs i samarbete med kommunerna.

Utprovningen

Skolverket har inför utprovningen etablerat kontakter med en del kommuner som kommer att delta. Totalt planeras utprovningen att omfatta 10-12 kommuner med 2-3 förskolor och 2-3 skolor (ev. också gymnasieskolor).

Vid utprovningen skall följande frågeställningar testas:

- om indikatorerna är adekvata och kan fånga avsedda kvaliteter, dvs. indikerar alla kvalitet, eller kan några tas bort eller fler läggas till,
- om skolor/förskolor har möjlighet att göra bedömningar utifrån våra vägledningar,
- om våra instruktioner är tydliga,
- om modellen är till nytta i den kommunala utvärderingen av skolan/förskolan,
- om modeller ger upphov till utvecklingsarbete i skolor/förskolor samt
- om indikatorerna kan användas som underlag för kvalitetsredovisningar

1999-08-12

Utöver detta bör även analyseras hur kommuner och skolor tycker det är att använda ett verktyg av det slag som nu planeras, vad som saknas, vad som är onödigt och vilka förändringar de skulle vilja ha.

Inför utprovningen kommer vägledningarna för bedömning av varje enskild indikator att tas fram. Vägledningarna kommer att samlas till handledningar för varje verksamhets- eller skolform och skall innehålla indikatorsystemet för verksamhets- eller skolformen, en beskrivning av vilka kvaliteter varje indikator avser att belysa samt en vägledning för bedömningen av varje indikator. Utvecklingsarbetet kommer att resultera i att ett vägledningshäfte för vart och ett av följande verksamhets-/ skolformer tas fram:

- förskola
- förskoleklass
- grundskola
- fritidshem
- särskola
- gymnasieskola
- gymnasiesärskola
- vuxenutbildning

På sikt måste även ”mätkraften” i de utvalda indikatorerna analyseras ytterligare för att tydliggöra hur, och med vilken styrka som indikatorn belyser indikatorområdet där den ingår.

I planeringen ingår också att ta fram en internetbaserad IT-applikation där varje förskola, skola m.m. kan lägga in sina bedömningar. I detta verktyg bör Skolverket lägga in de data som vi samlar in på annat sätt för varje förskola/skola. (Eventuellt kan detta i framtiden utvecklas till att bli skolans sätt att lämna in uppgifter till uppföljningssystemet.) Vidare bör applikationen ge möjligheter för skolor och förskolor att göra jämförelser med andra enheter.

Kvalitetsindikatorer för förskolan

Grundstrukturer består av tre kategorier av indikatorer:

- Förutsättningar
- Process
- Måluppfyllelse

Inom varje kategori finns det huvudområden, delområden samt indikatorer.

Huvudområdena är: A, B, C osv.

Delområdena är: A1, A2, A3 osv.

Indikatorerna är: A1.1, A1.2 osv.

F Ö R U T S Ä T T N I N G A R

A   **Möjligheter till utveckling och lärande**

A1   **Utbud**

- A1.1 Andel barn med anmält behov av plats p.g.a. föräldrarnas förvärvsarbete eller studier som erbjuds plats inom 3 månader
- A1.2 Andel barn med konstaterat eget behov (enl. 2a kap. 9§ SL) som erbjuds plats inom 3 månader
- A1.3 Andel barn med behov av plats på ”obekväm tid” som får önskad placeringstid

A2   **Närhet**

- A2.1 Andel elever som erbjuds placering i förskola nära hemmet
-

B   **Personal**

B1   **Täthet**

- B1.1 Personaltäthet (förskollärare, barnskötare, ped. utb. personal)
- B1.2 Andel förskollärare

B2   **Kontinuitet**

- B2.1 Personalomsättning (f+b+ ped. utb. personal)
- B2.2 Omsättning rektor/verksamhetschef
- B2.3 Andel tillsvidareanställda (f+b+ped. utb. pers.)
- B2.4 Andel deltidsanställd personal (f+b+ped. utb. pers.)
- B2.5 Genomsnittlig frånvaro per år (f+b+ped. utb. pers.)

B3   **Utbildning**

- B3.1 Andel med förskolläro-utbildning
- B3.2 Andel med annan relevant utbildning (barnskötare, fritidsped. mm)

1999-08-11

B4 Kompetensutveckling

B4.1 Kompetensutveckling av förskollärare

B4.2 Kompetensutveckling av barnskötare

C Barnen**C1 Bakgrund**

C1.1 Föräldrarnas utbildningsbakgrund

C1.2 Invandrarbakgrund

C1.3 Antal modersmål

C2 Förkunskaper/behov

C2.1 Andel barn med konstaterade egna behov (enl. 2a kap. 9§ SL)

C2.2 Andel barn i behov av särskilt stöd

D Kostnader**D1 Totala kostnader**

D1.1 Totala kostnader per barn

D1.2 Totala kostnader per barn exkl. lokaler

D2 Fördelning av kostnader

D2.1 Personal

D2.2 Pedagogisk utrustning

D2.3 IT

D2.4 Lokaler

D2.5 Stödpersonal (psykolog mm)

D2.6 Måltider

D2.7 Arbetsledning

D2.8 Administration

D2.9 Barn i behov av särskilt stöd

E Materiella resurser**E1 Innemiljön**

E1.1 Säkra lokaler med möjlighet till olika pedagogiska verksamheter

E1.2 Tillgång till lokaler för verksamheter i små grupper

E1.3 Möblering för omsorg, lek och lärande

E1.4 Tillgång till förvaringsutrymmen för barnen

E1.5 Tillgång till utrymmen för avkoppling och vila, enskildhet

E2 Utemiljön

E2.1 Tillgång till utemiljö anpassad för ett varierat utbud av aktiviteter

E2.2 Tillgång till en säkert utformad utemiljö

E3 Utrustning för lek och lärande

E3.1 Utrustning för träning av grovmotorik

E3.2 Utrustning för träning av finmotorik

E3.3 Utrustning för skapande av bilder

E3.4 Utrustning för dramalek, musik och rörelse

E3.5 Böcker och bilder

E3.6 Utrustning och materiel för laborativa och experimentella läroprocesser

1999-08-11

- E3.7 TV, video och dator
- E3.8 Utrustning för förberedande läs- och skrivutveckling
- E3.9 Utrustning för träning av matematisk och naturvetenskaplig begreppsbyggnad

---

P R O C E S S

F Arbetsformer och arbetsmiljö

F1 Barns medverkan och inflytande

- F1.1 Barns medverkan vid planering
- F1.3 Demokratiskt beslutsfattande (för förskoleklassen)

F2 Barns personliga och sociala utveckling

- F2.1 Samspel/interaktion mellan barn
- F2.2 Utveckling av språkanvändning och kommunikation
- F2.3 Respekt för sociala, etniska och kulturella olikheter
- F2.4 Självkänsla och självtillit
- F2.5 Initiativ och ansvarstagande
- F2.6 Utveckling av problemlösningsförmåga
- F2.7 Utveckling av matematisk och naturvetenskaplig begreppsbyggnad
- F2.8 Utveckling av förståelse för miljö och natur, kretsloppet
- F2.9 Utveckling av den skapande förmågan

F3 Det pedagogiska arbetet

- F3.1 Pedagogiskt utvecklingsarbete
- F3.2 Individualisering
- F3.3 Gruppindelning
- F3.4 Demokratiska arbetsformer
- F3.5 Användningen av pedagogiska hjälpmedel/utrustning (inkl. IT)

F4 Barn i behov av särskilt stöd

- F4.1 Anpassning av den pedagogiska miljön
- F4.2 Personalsamverkan
- F4.3Handledning, konsultation
- F4.4 Särskilda åtgärdsprogram
- F4.5 Föräldramedverkan
- F4.6 Uppföljning och utvärdering av insatser

F5 Pedagogiskt utnyttjande av den fysiska miljön

- F5.1 Lokalerna
- F5.2 Utemiljön

F6 Samverkan mellan förskola och hem

- F6.1 Föräldrainformation
- F6.2 Föräldrainflytande
- F6.3 Förhållningssätt till föräldrar
- F6.4 Utvecklingssamtal

F7 Samspel personal och barn

- F7.1 Umgängesformer personal - barn
- F7.2 Personalens förhållningssätt till barnen

1999-08-11

- F7.3 Personalens kännedom om barnen
  - F8 Personalsamverkan**
    - F8.1 Planering
    - F8.2 Samspel inom arbetslaget
  - F9 Samverkan med skolor och verksamhetsformer**
    - F9.1 Med förskoleklass, skola och fritidshem
  - F10 Samverkan med arbetsliv och samhälle**
    - F10.1 Kontakter med arbetslivet
    - F10.2 Kontakter med närsamhället
  - F11 Arbetsmiljöarbete - barnens miljö**
    - F11.1 Fysisk miljö – säkerhet ute och inne
    - F11.2 Mobbning och annan kränkande behandling
    - F11.3 Relation mellan barnen
    - F11.5 Personlig hygien och integritet, anpassning utifrån behov
  - F12 Arbetsmiljöarbete – personalens miljö**
    - F12.1 Den fysiska miljön – säkerhet mm
    - F12.2 Mobbning och annan kränkande behandling
    - F12.3 Personalvård
    - F12.4 Personalens inflytande över arbete, kompetensutveckling, budget
  - F13 Rättssäkerhet**
    - F13.1 Rutiner för klagomål
    - F13.2 Beslutsfattande
-

G Styrning och ledning

- G1 Måldokument**
    - G1.1 Måldokumentens funktion
    - G1.2 Den lokala arbetsplaneringens funktion
    - G1.3 Budgetarbete
  - G2 Ansvar och skyldigheter**
    - G2.1 Arbetslagets ansvar för pedagogisk utveckling
    - G2.2 Administrativt ledarskap/chefsroll
  - G3 Ansvar, beslut och handläggning**
    - G3.1 Ansvarsfördelning
    - G3.2 Decentralisering
-

H Kvalitetskontroll/utveckling

- H1 Kontroll av verksamheten**
  - H1.1 Uppföljningar och utvärdering
  - H1.2 Kvalitetsbedömningar
- H2 Kvalitetsutveckling**
  - H2.1 Koppling till utvärderingsresultat
  - H2.2 Kopplingar till budgetarbetet

1999-08-11

MÅLUPPFYLLELSE

I Verksamhetsmål

I1 Värdegrundsmål och social och personlig utveckling

- I2.1 Grundläggande demokratiska värderingar
  - I2.2 Utvecklad språkanvändning och kommunikation
  - I2.3 Respekt för sociala, etniska och kulturella olikheter
  - I2.4 Självkänsla och självtillit
  - I2.5 Förmåga till initiativ och ansvarstagande
  - I2.6 Problemlösningsförmåga
  - I2.7 Utvecklad matematisk och naturvetenskaplig begreppsbildning
  - I2.8 Utvecklad förståelse för miljö och natur, kretsloppet
  - I2.9 Utvecklad skapande förmåga
-

Kvalitetsindikatorer för grundskolan

Grundstrukturer består av tre kategorier av indikatorer:

- Förutsättningar
- Process
- Måluppfyllelse

Inom varje kategori finns det huvudområden, delområden samt indikatorer.

Huvudområdena är: A, B, C osv.

Delområdena är: A1, A2, A3 osv.

Indikatorerna är: A1.1, A1.2 osv.

FÖRUTSÄTTNINGAR

A   Utbildningsmöjligheter

A1   Utbud

A1.1 Val av skola

A1.2 Tillgång till kommunal kulturskola

A1.3 Allsidigt utbud av ämnen inom elevens val

A2   Närhet

A2.1 Avstånd/tid till skolan

A2.2 Avståndskrav för skolskjuts

B   Personal

B1   Täthet

B1.1 Lärartäthet

B1.2 Personaltäthet

B2   Kontinuitet

B2.1 Läraromsättning

B2.2 Personalomsättning

B2.3 Omsättning rektor/rektorer

B2.4 Tillsvidareanställda lärare

B2.5 Deltidsanställda lärare

B2.6 Personalens frånvaro

B3   Utbildning

B3.1 Relevant lärarutbildning

B3.2 Specialpedagogisk utbildning

B3.3 Andel med pedagogisk utbildning

B4   Kompetensutveckling

B4.1 Kompetensutveckling av lärare

1999-08-11

B4.2 Kompetensutveckling av annan personal (med elevkontakt)

C Eleverna**C1 Bakgrund**

C1.1 Föräldrarnas utbildningsbakgrund

C1.2 Invandrarbakgrund

C1.3 Antal modersmål

C2 Förkunskaper/behov

C2.1 Inskrivna i förskola

C2.2 Inskrivna i förskoleklass

C2.3 Särskilda behov vid skolstart/övergång till skolan

C2.4 Läskunnighet vid skolstart

C2.5 Måluppfyllelse efter år 5

D Kostnader**D1 Totala kostnader**

D1.1 Totala kostnader per elev

D1.2 Totala kostnader per elev exkl. lokaler

D2 Fördelning av kostnader

D2.1 Undervisning

D2.2 Läromedel/utrustning

D2.3 IT

D2.4 Bibliotek

D2.5 Lokaler

D2.6 Elevvård

D2.7 Skolmåltider

D2.8 Skolskjuts

D2.9 Skolledning

D2.10 Administration

D2.11 Elever i behov av särskilt stöd

E Materiella resurser**E1 Innemiljön**

E1.1 Tillgång till undervisningslokaler för olika pedagogiska verksamheter

E1.2 Tillgång till grupp/-arbetsrum för verksamhet i små grupper

E1.3 Tillgång till lärararbetsplatser och förvaringsutrymmen

E1.4 Tillgång till förvaringsutrymmen för elever

E1.5 Tillgång till toaletter och omklädningsrum

E1.6 Tillgång till utrymmen för avkoppling och vila, enskildhet

E2 Utemiljön

E2.1 Tillgång till rastutrymmen

E2.2 Tillgång till fritidsaktiviteter

E3 Läromedel/pedagogiska hjälpmedel

E1.1 Datortäthet

E1.2 Datorer med fast Internetuppkoppling

1999-08-11

- E1.3 Ämnen där eleverna har tillgång till grundbok eller motsvarande
- E1.4 Bibliotek (öppettider, bemanning, elevarbetsplatser, ”Internetdatorer”)
- E1.5 Tillgång till utrustning och materiel för laborativa och experimentella läroprocesser (i den dagliga arbetsmiljön)

P R O C E S S

F Arbetsformer och arbetsmiljö

F1 Barns/elevs medverkan och inflytande

- F1.1 Upplevt inflytande
- F1.2 Faktiskt inflytande
- F1.3 Formaliserat inflytande
- F1.4 Kunskaper om inflytande

F2 Barns/elevs personliga och sociala utveckling

- F2.1 Kommunikation, samarbete och konfliktlösning
- F2.2 Respekt för sociala, etniska och kulturella olikheter
- F2.3 Grundläggande demokratiska värderingar
- F2.4 Självkänsla och självtillit
- F2.5 Initiativ och ansvarstagande
- F2.6 Kritisk granskning och problemlösning
- F2.7 Kreativitet, skapande verksamhet

F3 Det pedagogiska arbetet

- F3.1 Pedagogiskt utvecklingsarbete
- F3.2 Individualisering
- F3.3 Gruppindelning
- F3.4 Demokratiska arbetsformer
- F3.5 Användningen av pedagogiska hjälpmedel/utrustning (inkl. IT)

F4 Stöd till barn/elever med särskilda behov

- F4.1 Anpassning av den pedagogiska miljön
- F4.2 Personalsamverkan
- F4.3Handledning, konsultation
- F4.4 Särskilda åtgärdsprogram
- F4.5 Föräldramedverkan
- F4.6 Uppföljning och utvärdering av insatser

F5 Pedagogiskt utnyttjande av den fysiska skolmiljön

- F5.1 Skolbiblioteket
- F5.2 Lokalerna
- F5.3 Utemiljön

F6 Samverkan mellan skola och hem

- F6.1 Föräldrainformation
- F6.2 Föräldrainflytande
- F6.3 Förhållningssätt till föräldrar
- F6.4 Utvecklingssamtal

1999-08-11

- F7 Samspel personal och elever**
F7.1 Umgängesformer personal - elever
F7.2 Personalens förhållningssätt till elever
F7.3 Personalens elevkännedom
- F8 Personalsamverkan**
F8.1 Planering
F8.2 Övergripande kunskapsområden
F8.3 Ämnessamverkan
- F9 Samverkan mellan skolor och verksamhetsformer**
F9.1 Med förskoleklass/lägre årskurser
F9.2 Med skolbarnsomsorg (i aktuella fall)
F9.3 Med gymnasieskolan/högre årskurser
- F10 Samverkan med arbetsliv och samhälle**
F10.1 Kontakter med arbetslivet
F10.2 Kontakter med närsamhället
- F11 Arbetsmiljöarbete - elevers miljö**
F11.1 Fysisk miljö – säkerhet inne och ute
F11.2 Mobbning och annan kränkande behandling
F11.3 Relation mellan elever
F11.4 Elevvård
F11.5 Personlig hygien och integritet, anpassning utifrån behov
F11.6 Elevers frånvaro/närvaro
- F12 Arbetsmiljöarbete – personalens miljö**
F12.1 Den fysiska miljön – säkerhet nn
F12.2 Mobbning och annan kränkande behandling
F12.3 Personalvård
F12.4 Personalens inflytande över arbete, kompetensutveckling, budget
- F13 Rättssäkerhet**
F13.1 Rutiner för klagomål
F13.2 Disciplinära åtgärder
F13.3 Uppflyttning
F13.4 Skolformsplacering
F13.5 Beslutsfattande
F13.6 Betygsättning

-
- G Styrning och ledning**
- G1 Måldokument**
G1.1 Skolplanens funktion
G1.2 Arbetsplanens funktion
G1.3 Budgetarbete
- G2 Rektors ansvar och skyldigheter**
G2.1 Pedagogiskt ledarskap
G2.2 Administrativt ledarskap/chefsroll
G2.3 Särskilda skyldigheter
- G3 Ansvar, beslut och handläggning**
G3.1 Ansvarsfördelning
G3.2 Decentralisering

1999-08-11

H Kvalitetskontroll/utveckling**H1 Kontroll av verksamheten**

H1.1 Uppföljningar och utvärdering

H1.2 Kvalitetsredovisningar

H2 Kvalitetsutveckling

H2.1 Koppling till utvärderingsresultat

H2.2 Koppling till budgetarbetet

M Å L U P P F Y L L E L S E

I Verksamhetsmål**I1 Värdegrundsmål och social och personlig utveckling**

I1.1 Grundläggande demokratiska värderingar

I1.2 Kommunikation, samarbete och konfliktlösning

I1.3 Respekt för sociala, etniska och kulturella olikheter

I1.4 Självkänsla och självtillit

I1.5 Initiativ och ansvarstagande

I1.6 Kritisk granskning och problemlösning

I1.7 Skapande förmåga

I2 Övergripande kunskapsområden

I2.1 Miljö

I2.2 Jämställdhet

I2.3 Internationalisering

I2.4 Alkohol, tobak och andra droger

I2.5 Sex och samlevnad

I3 Samlat resultat

I3.1 Betyg i samtliga ämnen

I3.2 Betyg saknas i ett ämne

I3.3 Betyg saknas i två eller flera ämnen

I3.4 Betyg saknas i samtliga ämnen

I3.4 Genomsnittligt meritvärde

I4 Resultat i enskilda ämnen

I4.1 Provresultat i svenska för år 5

I4.2 Provresultat i matematik för år 5

I4.3 Provresultat i engelska för år 5

I4.4 Provresultat i svenska för år 9

I4.5 Provresultat i matematik för år 9

I4.6 Provresultat i engelska för år 9

I4.7 Slutbetyg i svenska för år 9

I4.8 Slutbetyg i matematik för år 9

I4.9 Slutbetyg i engelska för år 9

I4.10 Skillnad mellan förväntat och faktiskt slutbetyg i svenska för år 9

I4.11 Skillnad mellan förväntat och faktiskt slutbetyg i matematik för år 9

I4.12 Skillnad mellan förväntat och faktiskt slutbetyg i engelska för år 9

1999-08-11

- J**   **Utbildningsmål**
- J1**   **Genomströmning i grundskolan**
- J1.1 Förlängd grundskola
- J1.2 Behörighet till gymnasieskolan
- J1.3 Inskrivning på IV

Kvalitetsindikatorer för gymnasieskolan

Grundstrukturer består av tre kategorier av indikatorer:

- Förutsättningar
- Process
- Måluppfyllelse

Inom varje kategori finns det huvudområden, delområden samt indikatorer.

Huvudområdena är: A, B, C osv.

Delområdena är: A1, A2, A3 osv.

Indikatorerna är: A1.1, A1.2 osv.

FÖRUTSÄTTNINGAR

A Utbildningsmöjligheter

A1 Utbud

A1.1 Andel elever som kommit in på sitt förstahandsval

A1.2 Tillgång till kommunal kulturskola

A1.3 Allsidigt utbud av kurser inom det individuella valet

A2 Närhet

A2.1 Andel nationella program i hemkommunen

A2.2 Andel elever som får stöd till inackordering

B Personal

B1 Täthet

B1.1 Lärartäthet

B1.2 Täthet SYV

B1.3 Personaltäthet övrig personal med elevkontakter

B2 Kontinuitet

B2.1 Läraromsättning

B2.2 Personalomsättning

B2.3 Omsättning rektor/rektorer

B2.4 Tillsvidareanställda lärare

B2.5 Deltidsanställda lärare

B2.6 Personalens frånvaro

B3 Utbildning

B3.1 Andel lärare med pedagogisk utbildning

B3.2 Andel lärare med relevant ämneskunskap

1999-08-11

- B3.3 Andel lärare med specialpedagogisk utbildning
- B4 Kompetensutveckling**
- B4.1 Kompetensutveckling av lärare
- B4.2 Kompetensutveckling av annan personal (med elevkontakt)
-
- C Eleverna**
- C1 Bakgrund**
- C1.1 Föräldrarnas utbildningsbakgrund
- C1.2 Invandrarbakgrund
- C1.3 Antal modersmål
- C2 Förkunskaper/behov**
- C2.1 Andel elever som efter åk 9 saknade betyg i sve, ma el. eng
- C2.2 Andel elever som efter åk 9 saknade betyg i annat obligatoriskt ämne
- C2.3 Andel elever som bedömdes ha särskilda behov vid övergång till gymnasieskolan
- C2.4 Genomsnittligt meritvärde för eleverna efter åk 9
-
- D Kostnader**
- D1 Totala kostnader**
- D1.1 Totala kostnader per elev och program
- D1.2 Totala kostnader per elev och program exkl. lokaler
- D2 Fördelning av kostnader**
- D2.1 Undervisning
- D2.2 Läromedel/utrustning
- D2.3 IT
- D2.4 Bibliotek
- D2.5 Lokaler
- D2.6 Elevvård
- D2.7 Skolmåltider
- D2.8 Elevens kostnad per år för skolmåltider
- D2.9 Skolledning
- D2.10 Administration
- D2.11 Elever i behov av särskilt stöd
-
- E Materiella resurser**
- E1 Innemiljön**
- E1.1 Tillgång till ändamålsenliga undervisningslokaler för olika behov
- E1.2 Tillgång till grupprum/elevarbetsplatser för verks. i små grupper
- E1.3 Tillgång till lärararbetsplatser och förvaringsutrymmen
- E1.4 Tillgång till förvaringsutrymmen för elever
- E1.5 Tillgång till toaletter och omklädningsrum
- E1.6 Tillgång till utrymmen för avkoppling och vila (sittplatser, fik mm), enskildhet
- E2 Utemiljön**
- E2.1 Tillgång till välplanerad utemiljö (sittplatser, avskildhet, regnskydd, skugga mm)

1999-08-11

- E3 Läromedel/pedagogiska hjälpmedel**
E1.1 Tillgång till tidsenliga läromedel (exkl. datorer)
E1.2 Datortäthet totalt
E1.3 Datortäthet, datorer för fri användning
E1.4 Datortäthet datorer med fast Internetuppkoppling
E1.5 Bibliotek (öppettider, bemanning, elevarbetsplatser, ”Internetdatorer”)

P R O C E S S

- F Arbetsformer och arbetsmiljö**
- F1 Elevers medverkan och inflytande**
F1.1 Upplevt inflytande
F1.2 Faktiskt inflytande
F1.3 Formaliserat inflytande
F1.4 Kunskaper om inflytande
- F2 Elevers personliga och sociala utveckling**
F2.1 Kommunikation, samarbete och konfliktlösning
F2.2 Respekt för sociala, etniska och kulturella olikheter
F2.3 Grundläggande demokratiska värderingar
F2.4 Självkänsla och självtillit
F2.5 Självkänedom samt utvecklad förmåga att göra val
F2.6 Initiativ och ansvarstagande
F2.7 Kritisk granskning och problemlösning
F2.8 Kreativitet, skapande verksamhet
- F3 Det pedagogiska arbetet**
F3.1 Pedagogiskt utvecklingsarbete
F3.2 Individualisering
F3.3 Gruppindelning som instrument
F3.4 Demokratiska arbetsformer
F3.5 Användningen av pedagogiska hjälpmedel/utrustning (inkl. IT)
- F4 Stöd till elever med särskilda behov**
F4.1 Anpassning av den pedagogiska miljön
F4.2 Personalsamverkan
F4.3Handledning, konsultation
F4.4 Särskilda åtgärdsprogram
F4.5 Uppföljning och utvärdering av särskilda åtgärder
- F5 Pedagogiskt utnyttjande av den fysiska skolmiljön**
F5.1 Skolbiblioteket
F5.2 Lokalerna
F5.3 Utemiljön
- F6 Samverkan mellan skola och hem**
F6.1 Föräldrainsformation
F6.2 Förhållningssätt till föräldrar

1999-08-11

- F6.3 Utvecklingssamtal
  - F7 Samspel personal och elever**
    - F7.1 Umgängesformer personal - elever
    - F7.2 Personalens förhållningssätt till elever
    - F7.3 Fortlöpande handledning av elever (ind. studieplan)
  - F8 Personalsamverkan**
    - F8.1 Planering
    - F8.2 Övergripande kunskapsområden (inkl. SYV)
    - F8.3 Ämnessamverkan
  - F9 Samverkan mellan skolor och verksamhetsformer**
    - F9.1 Med grundskolan
    - F9.2 Med universitet och högskolor
  - F10 Samverkan med arbetsliv och samhälle**
    - F10.1 Kontakter med arbetslivet (APU mm)
    - F10.2 Kontakter med närsamhället
  - F11 Arbetsmiljöarbete - elevers miljö**
    - F11.1 Fysisk miljö – säkerhet mm
    - F11.2 Mobbning och annan kränkande behandling
    - F11.3 Relation mellan elever
    - F11.4 Elevvård
    - F11.5 Personlig hygien och integritet, anpassning utifrån behov
    - F11.6 Elevers frånvaro/närvaro
  - F12 Arbetsmiljöarbete – personalens miljö**
    - F12.1 Den fysiska miljön – säkerhet mm
    - F12.2 Mobbning och annan kränkande behandling
    - F12.3 Personalvård
    - F12.4 Personalens inflytande över arbete, kompetensutveckling, budget
  - F13 Rättssäkerhet**
    - F13.1 Rutiner för klagomål
    - F13.2 Disciplinära åtgärder
    - F13.3 Beslut om att gå om ett läsår/kurser
    - F13.4 Skolformsplacering (gy eller gysär)
    - F13.5 Beslutsfattande i övrigt
    - F13.6 Betygsättning
-

G Styrning och ledning

- G1 Måldokument**
  - G1.1 Skolplanens funktion
  - G1.2 Arbetsplanens funktion
  - G1.3 Budgetarbete
- G2 Rektors ansvar och skyldigheter**
  - G2.1 Pedagogiskt ledarskap
  - G2.2 Administrativt ledarskap/chefsroll
  - G2.3 Särskilda skyldigheter
- G3 Ansvar, beslut och handläggning**
  - G3.1 Ansvarsfördelning

1999-08-11

G3.2 Decentralisering

H Kvalitetskontroll/utveckling**H1 Kontroll av verksamheten**

H1.1 Uppföljningar och utvärdering

H1.2 Kvalitetsredovisningar

H2 Kvalitetsutveckling

H2.1 Koppling till utvärderingsresultat

H2.2 Kopplingar till budgetarbetet

MÅLUPPFYLLELSE

I Verksamhetsmål**I1 Värdegrundsmål och social och personlig utveckling**

I1.1 Grundläggande demokratiska värderingar

I1.2 Kommunikation, samarbete och konfliktlösning

I1.3 Respekt för sociala, etniska och kulturella olikheter

I1.4 Självkänsla och självtillit

I1.5 Initiativ och ansvarstagande

I1.6 Kritisk granskning och problemlösning

I1.7 Skapande förmåga

I1.8 Självkännedom samt utvecklad förmåga att ta ställning i SYV-frågor

I2 Övergripande kunskapsområden

I2.1 Miljö

I2.2 Jämställdhet

I2.3 Internationalisering

I2.4 Alkohol, tobak och andra droger

I2.5 Sex och samlevnad

I3 Samlat resultat per program

I3.1 Andel elever med slutbetyg från fullständigt eller utökat program

I3.2 Andel godkända poäng för elever med slutbetyg från fullständigt eller utökat program

I3.3 Andel elever med slutbetyg från reducerat program.

I3.4 Andel godkända poäng för elever med slutbetyg från reducerat program

I3.5 Genomsnittligt betygspoäng för elever med slutbetyg

I3.6 Andel elever med samlat betygsdokument efter år 3

I3.7 Andel elever som fått föreskriven omfattning av APU

I4 Resultat i enskilda ämnen, per program

I4.1 Andel elever med minst G på nat. provet i Svenska A

I4.2 Andel elever med minst G på nat. provet i Matematik A

I4.3 Andel elever med minst G på nat. provet i Engelska A

I4.4 Andel elever med slutbetyg med minst G i Svenska A/Svenska 2 A

I4.5 Andel elever med slutbetyg med minst G i Svenska B/Svenska 2 A

I4.6 Andel elever med slutbetyg med minst G i Matematik A

1999-08-11

I4.7 Andel elever med slutbetyg med minst G i Engelska A

J   **Utbildningsmål****J1**   **Genomströmning i gymnasieskolan**

J1.1 Andel elever som läst mer än tre år på slutfört program.

J1.2 Andel som slutfört gymnasieskolan inom fyra år

J1.3 Andel som slutfört gymnasieskolan inom fem år

J1.4 Andel godkända poäng för de som slutfört gymnasieskolan

J1.5 Andel med grundläggande behörighet till högskolan

J1.6 Andel elever som övergått till nat prog. från IV.

J1.7 Andel elever som gått IV och som inom fem år slutfört nationellt program.